PRACTICES	ગુજરાતમાં	ગુજરાત રાજ્ય ટિશ્યુ કલ્ચર	ગુજરાતમાં	તમિલનાડુ રાજ્ય ટિશ્યુ કલ્ચર	પંજાબમાં	ઉત્તરપ્રદેશ/ઉત્તરાખંડ - ટિશ્યુકલ્ચર યુનિટ્સની	કર્ણાટક	કર્ણાટક રાજ્ય ટિશ્યુ કલ્ચર	ઉત્તરપ્રદેશ/ઉત્તરાખંડ - ટિશ્યુકલ્ચર યુનિટ્સની	કર્ણાટક	કર્ણાટક રાજ્ય ટિશ્યુ કલ્ચર	ગુજરાત રાજ્ય ટિશ્યુ કલ્ચર
Field Sanitation	Remove residues of previous crops, weeds, old vines and infected plant material to prevent pests and diseases. Use clean tools and equipment. Maintain field boundaries free from weeds and debris. Avoid stagnant water and disease carry over.			તમામ પાકોનાં પરાગ અવશેષો, નીંદણ, જૂની વેલો અને ચેપગ્રસ્ત વનસ્પતિ સામગ્રી દૂર કરો જીવાત અને રોગોને અટકાવવા. સ્વચ્છ સાધનો અને સાધનોનો ઉપયોગ કરો. ખેતરની સરહદોને નીંદણ અને કાટમાળ મુક્ત રાખો. સ્થિર પાણી અને રોગના વધારાને ટાળો.		ಬೆಳೆಗಳ ಪರಾಗ ಅವಶೇಷಗಳು, ಕಳೆಗಳು, ಹಳೆಯ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೋಂಕಿತ ಸಸ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು. ಶುಚಿಗೊಳಿಸಿದ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ. ಕಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಸದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಂತಿರುವ ನೀರು ಮತ್ತು ರೋಗದ ಸಾಗಣೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ.		ખેતરમાં અગાઉના પાકના અવશેષો, નીંદણ, જૂની વેલો અને ચેપગ્રસ્ત વનસ્પતિ સામગ્રીને દૂર કરો જીવાત અને રોગોને અટકાવવા. સ્વચ્છ સાધનો અને સાધનોનો ઉપયોગ કરો. ખેતરની સરહદોને નીંદણ અને કાટમાળ મુક્ત રાખો. સ્થિર પાણી અને રોગના વધારાને ટાળો.
Soil requirement	Sandy loam to clay loam soil, well-drained, fertile, with good organic matter. Ideal pH range: around 6.0-6.5. Avoid waterlogging or poorer-drained soil.			મધ્યમ કાળી માટીથી રેતાળ દોમટ માટી, સારી રીતે નિકાલ થતી, ફળદ્રૂપ, સારા જથ્થાત્મક પદાર્થોવાળી. આદર્શ pH શ્રેણી: આશરે 6.0-6.5. પાણી ભરાવાથી અથવા ખરાબ નિકાલ થતી જમીનથી દૂર રહો.		ಮರಳು ಲೋಮ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಜೇಡಿ ಲೋಮ ಮಣ್ಣು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಿದಾಗಿದೆ, ಫಲವತ್ತಾದ, ಉತ್ತಮ ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥಗಳೊಂದಿಗೆ. ಆದರ್ಶ pH ಶ್ರೇಣಿ: ಸುಮಾರು 6.0-6.5. ಜಲಾವೃತ ಅಥವಾ ಕಳಪೆ ಬರಿದಾದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ದೂರ ಇರಿ.		ગુજરાતમાં રેતાળ દોમટ માટી, સારી રીતે નિકાલ થતી, ફળદ્રૂપ, સારા જથ્થાત્મક પદાર્થોવાળી. આદર્શ pH શ્રેણી: આશરે 6.0-6.5. પાણી ભરાવાથી અથવા ખરાબ નિકાલ થતી જમીનથી દૂર રહો.
Soil Testing	Conduct soil testing at least once every 2-3 years for EC, pH, OC, and macro-micro nutrients, and apply fertilizers based on test results.			કોઈપણ પાક વાવતા પહેલાં અને પછી દર 2-3 વર્ષે ઓછામાં ઓછા એકવાર માટી પરીક્ષણ કરો. પરીક્ષણ પરિણામોના આધારે ખાતર નાખો.		EC, pH, OC અને મેક્રો-માઈક્રો પોષક તત્વોનું પરીક્ષણ કરો અને પરીક્ષણ પરિણામોના આધારે ખાતરનો ઉપયોગ કરો.		ಪ್ರತಿಯೊಂದು 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಗೆಕಡಿಮೆ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ EC, pH, OC ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಕ್ರೋ-ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ.		EC, pH, OC અને મેક્રો-માઈક્રો પોષક તત્વોનું પરીક્ષણ કરો અને પરીક્ષણ પરિણામોના આધારે ખાતરનો ઉપયોગ કરો.
Climate Suitability	Climate: Understand crop-specific temperature, rainfall, and humidity needs. Choose sowing time and variety accordingly. Temperature Range: 25°C to 35°C is ideal for growth. Season: Warm-season crop, sensitive to frost. Rainfall: Requires 600-800 mm annual rainfall; avoid very excessive fungal diseases. Sunlight: Requires full sun exposure for healthy flowering and fruiting.			અમારું વાતાવરણ ગરમ અને ભેજવાળું છે, તેથી અમારા ખેડૂતો તમામ પાકો માટે સમાન તાપમાન અને વરસાદ પ્રત્યે સંવેદનશીલ છે. અમારા પ્રદેશમાં વાવેતર અને લણણીનો સમય સમાન છે. અમારા પ્રદેશમાં વરસાદ ઓછો છે, તેથી અમારા ખેડૂતો સિંચાઈ અને ટપક સિંચાઈ પર આધાર રાખે છે. અમારા પ્રદેશમાં જંતુઓ ઓછા છે. અમારા પ્રદેશમાં સૂર્યપ્રકાશ પૂરતો છે.		ಹವಾಮಾನ: ಬೆಳೆ-ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಾಪಮಾನ, ಮಳೆ ಮತ್ತು ಆರ್ದ್ರತೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆಯಾ ಪ್ರಕಾರ ಬಿತ್ತನೆ ಸಮಯ ಮತ್ತು ವಿಧವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ. ತಾಪಮಾನ ಶ್ರೇಣಿ: ಸೂಕ್ತವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ 25°C ರಿಂದ 35°C. ಋತು: ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಋತುವಿನ ಬೆಳೆ, ಹಿಮಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ. ಮಳೆ: ವಾರ್ಷಿಕ 600-800 ಮಿಮೀ ಮಳೆ ಅಗತ್ಯವಿದೆ; ಅತಿಯಾದ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ. ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು: ಆರೋಗ್ಯಕರ ಹೂಬಿಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಸೂರ್ಯನ ಮಾನ್ಯತೆ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.		ગુજરાતમાં ગરમ અને ભેજવાળું વાતાવરણ છે, તેથી અમારા ખેડૂતો તમામ પાકો માટે સમાન તાપમાન અને વરસાદ પ્રત્યે સંવેદનશીલ છે. અમારા પ્રદેશમાં વાવેતર અને લણણીનો સમય સમાન છે. અમારા પ્રદેશમાં વરસાદ ઓછો છે, તેથી અમારા ખેડૂતો સિંચાઈ અને ટપક સિંચાઈ પર આધાર રાખે છે. અમારા પ્રદેશમાં જંતુઓ ઓછા છે. અમારા પ્રદેશમાં સૂર્યપ્રકાશ પૂરતો છે.
Land preparation	Land preparation: Deep ploughing, harrowing, and leveling. Incorporate organic manure (FYM, compost) and soil amendments like lime or gypsum if needed. Recommended Dose of Fertilizer (RDF): Apply 25-15 tons/ha of FYM (farmyard manure). Add Neem Cake (100 kg/ha) for soil pest control. Conduct soil testing to guide fertilizer application.			ખેડાણ: ઉંડા ખેડાણ, હળવાણ, અને સમતલ કરવું. જરૂરી હોય તો ચૂનો અથવા જીપ્સમ જેવા કાર્બનિક ખાતર (FYM, ખાતર) અને જમીન સુધારકોનો સમાવેશ કરો. ભલામણ કરેલ ડોઝ (RDF): FYM (ફાર્મયાર્ડ ખાતર) ના 25-15 ટન/હેક્ટર લાગુ કરો. જમીનની જંતુ નિયંત્રણ માટે લીમડાની કેક (100 કિલોગ્રામ/હેક્ટર) ઉમેરો. ખાતર અરજીને માર્ગદર્શન આપવા માટે જમીન પરીક્ષણ કરો.		ಭೂಮಿ ತಯಾರಿ: ಆಳವಾದ ಉಳುವಿಕೆ, ಹರಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಮತಟ್ಟು ಮಾಡುವಿಕೆ. ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ (FYM, ಕಂಪೋಸ್ಟ್) ಮತ್ತು ಮಣ್ಣು ಸುಧಾರಕಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಸುಣ್ಣ ಅಥವಾ ಜಿಪ್ಸಮ್ ನಂತಹ ಸೇರಿಸಿ. ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಡೋಸ್ (RDF): FYM (ಫಾರ್ಮ್‌ಯಾರ್ಡ್ ಗೊಬ್ಬರ) ನ 25-15 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅನ್ವಯಿಸಿ. ಮಣ್ಣಿನ ಕೀಟ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬೇವಿನ ಕೇಕ್ (100 ಕೆಜಿ/ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಸೇರಿಸಿ. ಗೊಬ್ಬರ ಅನ್ವಯಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲು ಮಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ.		ખેડાણ: ઉંડા ખેડાણ, હળવાણ, અને સમતલ કરવું. જરૂરી હોય તો ચૂનો અથવા જીપ્સમ જેવા કાર્બનિક ખાતર (FYM, ખાતર) અને જમીન સુધારકોનો સમાવેશ કરો. ભલામણ કરેલ ડોઝ (RDF): FYM (ફાર્મયાર્ડ ખાતર) ના 25-15 ટન/હેક્ટર લાગુ કરો. જમીનની જંતુ નિયંત્રણ માટે લીમડાની કેક (100 કિલોગ્રામ/હેક્ટર) ઉમેરો. ખાતર અરજીને માર્ગદર્શન આપવા માટે જમીન પરીક્ષણ કરો.
Sowing Time	Sowing time: Select optimal sowing window based on crop season (Kharif, Rabi, Zaid) and local weather. Timely sowing ensures better germination and growth. Kharif: June-July (monsoon). Rabi: October-November. Zaid: January-February. Pre-sowing irrigation 7-10 days before sowing improves germination.			મુખ્ય પાક સમય અને સ્થાનિક હવામાન પર આધારિત વાવેતર સમય પસંદ કરો. સમયસર વાવેતર ઉગવું અને વધારે સારું બનાવે છે. ખરીફ: જૂન-જુલાઈ (ચોમાસુ). રબી: ઓક્ટોબર-નવેમ્બર. ઝૈદ: જાન્યુઆરી-ફેબ્રુઆરી. વાવેતર પહેલાં સિંચાઈ 7-10 દિવસ પહેલાં કરવી જોઈએ.		ಬಿತ್ತನೆ ಸಮಯ: ಬೆಳೆ ಋತು (ಖರೀಫ್, ರಬಿ, ಜೈದ್) ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಹವಾಮಾನದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಬಿತ್ತನೆ ಕಿಟಕಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ. ಸಮಯೋಚಿತ ಬಿತ್ತನೆಯು ಉತ್ತಮ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಖರೀಫ್: ಜೂನ್-ಜುಲೈ (ಮಾನ್ಸೂನ್). ರಬಿ: ಅಕ್ಟೋಬರ್-ನವೆಂಬರ್. ಜೈದ್: ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿ. ಬಿತ್ತನೆಗೆ 7-10 ದಿನಗಳ ಮೊದಲು ನೀರಾವರಿ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ.		ગુજરાતમાં ગરમ અને ભેજવાળું વાતાવરણ છે, તેથી અમારા ખેડૂતો તમામ પાકો માટે સમાન તાપમાન અને વરસાદ પ્રત્યે સંવેદનશીલ છે. અમારા પ્રદેશમાં વાવેતર અને લણણીનો સમય સમાન છે. અમારા પ્રદેશમાં વરસાદ ઓછો છે, તેથી અમારા ખેડૂતો સિંચાઈ અને ટપક સિંચાઈ પર આધાર રાખે છે. અમારા પ્રદેશમાં જંતુઓ ઓછા છે. અમારા પ્રદેશમાં સૂર્યપ્રકાશ પૂરતો છે.
Seed rate & Spacing	Spacing: Maintain recommended plant to plant and row to row spacing for ideal crop. Ensure proper sunlight, airflow, and nutrient uptake. Seed Rate: Spacing: 70-100 cm for hybrids; 60-120 cm for traditional varieties. Use crop-specific seed quantity per acre/hectare. Avoid over-crowding and poor plant growth. Seed Rate: 8-10 kg/ha.			બીજ દર અને અંતર: યુવી સ્થિર અવસ્થા દ્વારા નિર્ધારિત કરેલી પ્રતિ એકર/હેક્ટર બીજ સંખ્યા નાખો. બીજ દર: હાઈબ્રીડ માટે 70-100 સેમી; પરંપરાગત જાતો માટે 60-120 સેમી. પાક-વિશિષ્ટ બીજ દર નાખો. બીજ દર: 8-10 કિગ્રા/હેક્ટર.		ಬೀಜ ದರ ಮತ್ತು ಅಂತರ: ಯುವಿ ಸ್ಥಿರ ಹಂತದಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆ/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಬೀಜ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿ. ಬೀಜ ದರ: ಹೈಬ್ರಿಡ್‌ಗಳಿಗೆ 70-100 ಸೆಂ.ಮೀ; ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ 60-120 ಸೆಂ.ಮೀ. ಪ್ರತಿ ಎಕರೆ/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಬೀಜ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ. ಅತಿಯಾದ ಜನದಟ್ಟಣೆ ಮತ್ತು ಕಳಪೆ ಸಸ್ಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ. ಬೀಜ ದರ: 8-10 ಕಿಗ್ರಾ/ಹೆಕ್ಟೇರ್.		બીજ દર અને અંતર: યુવી સ્થિર અવસ્થા દ્વારા નિર્ધારિત કરેલી પ્રતિ એકર/હેક્ટર બીજ સંખ્યા નાખો. બીજ દર: હાઈબ્રીડ માટે 70-100 સેમી; પરંપરાગત જાતો માટે 60-120 સેમી. પાક-વિશિષ્ટ બીજ દર નાખો. બીજ દર: 8-10 કિગ્રા/હેક્ટર.
Seed Treatment	Seed treatment: Treat seeds with fungicides (Trichoderma, Pseudomonas) or fungicides/insecticides to protect against early crop diseases and pests. Seed Treatment: Trichoderma viride or Carbendazim @ 1.5-2.0 g/kg seed.			બીજ સારવાર: ફાયટોક્સ અથવા તો ઝેરી અને જીવાતો સામે રક્ષણ કરવા માટે ફૂગનાશક અથવા જંતુનાશક સાથે બીજની સારવાર કરો. બીજ સારવાર: ટ્રાઈકોડર્મા વિરીડ અથવા કાર્બેન્ડાઝિમ @ 1.5-2.0 ગ્રામ/કિલો બીજ.		ಬೀಜ ಚಿಕಿತ್ಸೆ: ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳು (ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ, ಸೂಡೋಮೊನಾಸ್) ಅಥವಾ ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳು/ಕೀಟನಾಶಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿ ಆರಂಭಿಕ ಬೆಳೆ ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು. ಬೀಜ ಚಿಕಿತ್ಸೆ: ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ವಿರಿಡೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಬೆಂಡಾಜಿಮ್ @ 1.5-2.0 ಗ್ರಾಂ/ಕೆಜಿ ಬೀಜ.		બીજ સારવાર: ફાયટોક્સ અથવા તો ઝેરી અને જીવાતો સામે રક્ષણ કરવા માટે ફૂગનાશક અથવા જંતુનાશક સાથે બીજની સારવાર કરો. બીજ સારવાર: ટ્રાઈકોડર્મા વિરીડ અથવા કાર્બેન્ડાઝિમ @ 1.5-2.0 ગ્રામ/કિલો બીજ.
Weed Management	Weed control: Use manual, mechanical, or chemical methods. Apply pre-emergence herbicides (e.g., Pendimethalin) or post-emergence herbicides (e.g., Apply Fenoxaprop-ethyl 10 EC herbicide as a post-emergence herbicide. Manual weeding at 20-25 days and again at 40-45 days. Mulching can help suppress weeds and retain moisture.			નીંદણ નિયંત્રણ: મેન્યુઅલ, યાંત્રિક અથવા રાસાયણિક પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરો. ઉગવાના પહેલાં નીંદણ નાશક (દા.ત., પેન્ડિમેથાલિન) અથવા ઉગવાના પછી નીંદણ નાશક (દા.ત., ફેનોક્સાપ્રોપ-ઈથાઈલ 10 EC નીંદણ નાશક) નો ઉપયોગ કરો. 20-25 દિવસે અને ફરી 40-45 દિવસે મેન્યુઅલ નીંદણ. મલ્ચિંગ નીંદણને દબાવવામાં અને ભેજ જાળવવામાં મદદ કરી શકે છે.		ಕಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ: ಕೈಪಿಡಿ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ಅಥವಾ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ. ಹೊರಹೊಮ್ಮುವಿಕೆಗೆ ಮುಂಚಿನ ಕಳೆ ನಾಶಕಗಳನ್ನು (ಉದಾ., ಪೆಂಡಿಮೆಥಾಲಿನ್) ಅಥವಾ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವಿಕೆಯ ನಂತರದ ಕಳೆ ನಾಶಕಗಳನ್ನು (ಉದಾ., ಫೆನೋಕ್ಸಾಪ್ರೋಪ್-ಈಥೈಲ್ 10 EC ಕಳೆ ನಾಶಕ) ಅನ್ವಯಿಸಿ. 20-25 ದಿನಗಳು ಮತ್ತು 40-45 ದಿನಗಳು ಕೈಪಿಡಿ ಕಳೆ. ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಅಣಗಿಸಲು ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು.		નીંદણ નિયંત્રણ: મેન્યુઅલ, યાંત્રિક અથવા રાસાયણિક પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરો. ઉગવાના પહેલાં નીંદણ નાશક (દા.ત., પેન્ડિમેથાલિન) અથવા ઉગવાના પછી નીંદણ નાશક (દા.ત., ફેનોક્સાપ્રોપ-ઈથાઈલ 10 EC નીંદણ નાશક) નો ઉપયોગ કરો. 20-25 દિવસે અને ફરી 40-45 દિવસે મેન્યુઅલ નીંદણ. મલ્ચિંગ નીંદણને દબાવવામાં અને ભેજ જાળવવામાં મદદ કરી શકે છે.
Fertilizer Management	Nutrient Management (Basal, Top-Dressing): Apply basal fertilizers during land preparation. Top-dress with nitrogen (N) and potassium (K) at critical growth stages. Follow soil test recommendations. Basal Dose: FYM: 25 t/ha Neem Cake: 100 kg/ha SSP (Phosphorus): 90 kg/ha Urea: 50 kg/ha Urea: 50 kg/ha split at 30 and 60 DAS MOP (Potash): 20 kg/ha Micronutrients: Apply Zinc and Boron if deficiency symptoms appear.			પોષક તત્વ વ્યવસ્થાપન (બેઝલ ડ્રેસિંગ): પ્રાથમિક ખાતરો જમીન તૈયારી દરમિયાન લાગુ કરો. ટોચ-ડ્રેસ નાઈટ્રોજન (N) અને પોટાશ (K) ગંભીર વૃદ્ધિ તબક્કાઓ દરમિયાન. જમીન પરીક્ષણ ભલામણોનું પાલન કરો. બેઝલ ડોઝ: FYM: 25 ટન/હેક્ટર લીમડાની કેક: 100 કિલોગ્રામ/હેક્ટર SSP (ફોસ્ફરસ): 90 કિલોગ્રામ/હેક્ટર યુરિયા: 50 કિલોગ્રામ/હેક્ટર યુરિયા: 50 કિલોગ્રામ/હેક્ટર 30 અને 60 DAS પર વિભાજિત MOP (પોટાશ): 20 કિલોગ્રામ/હેક્ટર સૂક્ષ્મ પોષક તત્વો: ઝિંક અને બોરોન લાગુ કરો જો ઉણપના લક્ષણો દેખાય.		ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ: ಮೂಲ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಭೂಮಿ ತಯಾರಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿ. ಟಾಪ್-ಡ್ರೆಸ್ ಸಾರಜನಕ (N) ಮತ್ತು ಪೊಟಾಶ್ (K) ಗಂಭೀರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ. ಮಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ. ಮೂಲ ಡೋಸ್: FYM: 25 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಬೇವಿನ ಕೇಕ್: 100 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ/ಹೆಕ್ಟೇರ್ SSP (ಫಾಸ್ಫರಸ್): 90 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಯೂರಿಯಾ: 50 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಯೂರಿಯಾ: 50 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ/ಹೆಕ್ಟೇರ್ 30 ಮತ್ತು 60 DAS ನಲ್ಲಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ MOP (ಪೊಟಾಶ್): 20 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು: ಕೊರತೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಸತು ಮತ್ತು ಬೋರಾನ್ ಅನ್ವಯಿಸಿ.		પોષક તત્વ વ્યવસ્થાપન (બેઝલ ડ્રેસિંગ): પ્રાથમિક ખાતરો જમીન તૈયારી દરમિયાન લાગુ કરો. ટોચ-ડ્રેસ નાઈટ્રોજન (N) અને પોટાશ (K) ગંભીર વૃદ્ધિ તબક્કાઓ દરમિયાન. જમીન પરીક્ષણ ભલામણોનું પાલન કરો. બેઝલ ડોઝ: FYM: 25 ટન/હેક્ટર લીમડાની કેક: 100 કિલોગ્રામ/હેક્ટર SSP (ફોસ્ફરસ): 90 કિલોગ્રામ/હેક્ટર યુરિયા: 50 કિલોગ્રામ/હેક્ટર યુરિયા: 50 કિલોગ્રામ/હેક્ટર 30 અને 60 DAS પર વિભાજિત MOP (પોટાશ): 20 કિલોગ્રામ/હેક્ટર સૂક્ષ્મ પોષક તત્વો: ઝિંક અને બોરોન લાગુ કરો જો ઉણપના લક્ષણો દેખાય.
Irrigation Management	Irrigation: Schedule irrigation based on crop stage and soil moisture. Critical stages: Flowering and fruit development. Avoid waterlogging or drought stress.			સિંચાઈ: પાકના તબક્કા અને જમીનની ભેજ પર આધારિત સિંચાઈ નક્કી કરો. ગંભીર તબક્કા: ફૂલ અને ફળ વિકાસ. પાણી ભરાવા અથવા દુષ્કાળ તણાવ ટાળો.		ನೀರಾವರಿ: ಬೆಳೆ ಹಂತ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ನಿರ್ಣಾಯಕ ಹಂತಗಳು: ಹೂಬಿಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ನೀರು ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಬರಗಾಲದ ಒತ್ತಡವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ.		સિંચાઈ: સિંચાઈ પાકના તબક્કા અને જમીનની ભેજ પર આધારિત સિંચાઈ નક્કી કરો. ગંભીર તબક્કા: ફૂલ અને ફળ વિકાસ. પાણી ભરાવા અથવા દુષ્કાળ તણાવ ટાળો.
Pest Management	Pest management: Monitor regularly. Use IPM: cultural, biological, and chemical control. Spray only when pest threshold is crossed. Rotate insecticides to prevent resistance. Pesticide Selection: Use Neem Oil (50 ml/liter) or Emamectin benzoate if pest threshold is crossed. Follow IPM practices: crop rotation, pheromone traps, and resistance management.			જીવાત વ્યવસ્થાપન: નિયમિતપણે નિરીક્ષણ કરો. સાંસ્કૃતિક, જૈવિક અને રાસાયણિક નિયંત્રણ સાથે આઈપીએમ. જીવાત થ્રેશોલ્ડ ઓળંગાય ત્યારે જ સ્પ્રે કરો. જંતુનાશકોનું પરિભ્રમણ કરો. જંતુનાશક પસંદગી: નીમ તેલ (50 મિલી/લિટર) અથવા ઈમામેક્ટિન બેન્ઝોએટ. આઈપીએમ પ્રથાઓ: પાક પરિભ્રમણ, ફેરોમોન ટ્રેપ્સ, અને પ્રતિકાર વ્યવસ્થાપન.		ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ: ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಜೈವಿಕ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದೊಂದಿಗೆ ಐಪಿಎಂ. ಕೀಟ ಮಿತಿ ದಾಟಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಿಂಪಡಿಸಿ. ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಸರದಿ ಹಾಕಿ. ಕೀಟನಾಶಕ ಆಯ್ಕೆ: ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆ (50 ಮಿಲಿ/ಲೀಟರ್) ಅಥವಾ ಎಮಾಮೆಕ್ಟಿನ್ ಬೆಂಜೋಯೇಟ್ ಕೀಟ ಮಿತಿ ದಾಟಿದೆ. ಐಪಿಎಂ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು: ಬೆಳೆ ಸರದಿ, ಫೆರೋಮೋನ್ ಬಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿರೋಧ ನಿರ್ವಹಣೆ.		જીવાત વ્યવસ્થાપન: નિયમિતપણે નિરીક્ષણ કરો. સાંસ્કૃતિક, જૈવિક અને રાસાયણિક નિયંત્રણ સાથે આઈપીએમ. જીવાત થ્રેશોલ્ડ ઓળંગાય ત્યારે જ સ્પ્રે કરો. જંતુનાશકોનું પરિભ્રમણ કરો. જંતુનાશક પસંદગી: નીમ તેલ (50 મિલી/લિટર) અથવા ઈમામેક્ટિન બેન્ઝોએટ. આઈપીએમ પ્રથાઓ: પાક પરિભ્રમણ, ફેરોમોન ટ્રેપ્સ, અને પ્રતિકાર વ્યવસ્થાપન.
Disease Management	Disease management: Identify symptoms early. Use resistant varieties, crop rotation, and fungicides (e.g., Mancozeb, Carbendazim as per need). Monitor field regularly. Major diseases: Yellow Vein Mosaic Virus (YVMV), Powdery Mildew, Leaf Spot. Use resistant varieties like Parbhani Kranti. Use Mancozeb + Carbendazim (1.5 g/liter) for fungal control. Maintain field hygiene and avoid overhead irrigation.			રોગ વ્યવસ્થાપન: લક્ષણો વહેલા ઓળખો. પ્રતિરોધક જાતો, પાક પરિભ્રમણ અને ફૂગનાશકનો ઉપયોગ કરો (દા.ત., મેન્કોઝેબ, કાર્બેન્ડાઝિમ જરૂર મુજબ). ખેતરનું નિરીક્ષણ કરો. મુખ્ય રોગો: પીળી નસ મોઝેક વાયરસ (YVMV), પાવરી મિલ્ડ્યુ, પાન ધબ્બા. પરભણી ક્રાંતિ જેવી પ્રતિરોધક જાતોનો ઉપયોગ કરો. ફૂગ માટે મેન્કોઝેબ + કાર્બેન્ડાઝિમ (1.5 ગ્રામ/લિટર) નો ઉપયોગ કરો. ખેતરની સ્વચ્છતા જાળવો અને ઓવરહેડ સિંચાઈ ટાળો.		ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆ: ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ. ನಿರೋಧಕ ಪ್ರಭೇದಗಳು, ಬೆಳೆ ಸರದಿ ಮತ್ತು ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳನ್ನು (ಉದಾ., ಮ್ಯಾಂಕೋಜೆಬ್, ಕಾರ್ಬೆಂಡಾಜಿಮ್) ಬಳಸಿ. ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ. ಪ್ರಮುಖ ರೋಗಗಳು: ಹಳದಿ ಸಿರೆ ಮೊಸಾಯಿಕ್ ವೈರಸ್ (YVMV), ಪುಡಿ ಅಚ್ಚು, ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆ. ಪರಭಣಿ ಕ್ರಾಂತಿ ನಂತಹ ನಿರೋಧಕ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ. ಶಿಲೀಂಧ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಮ್ಯಾಂಕೋಜೆಬ್ + ಕಾರ್ಬೆಂಡಾಜಿಮ್ (1.5 ಗ್ರಾಂ/ಲೀಟರ್) ಬಳಸಿ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಶುಚಿತ್ವ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಓವರ್‌ಹೆಡ್ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ.		રોગ વ્યવસ્થાપન: લક્ષણો વહેલા ઓળખો. પ્રતિરોધક જાતો, પાક પરિભ્રમણ અને ફૂગનાશકનો ઉપયોગ કરો (દા.ત., મેન્કોઝેબ, કાર્બેન્ડાઝિમ જરૂર મુજબ). ખેતરનું નિરીક્ષણ કરો. મુખ્ય રોગો: પીળી નસ મોઝેક વાયરસ (YVMV), પાવરી મિલ્ડ્યુ, પાન ધબ્બા. પરભણી ક્રાંતિ જેવી પ્રતિરોધક જાતોનો ઉપયોગ કરો. ફૂગ માટે મેન્કોઝેબ + કાર્બેન્ડાઝિમ (1.5 ગ્રામ/લિટર) નો ઉપયોગ કરો. ખેતરની સ્વચ્છતા જાળવો અને ઓવરહેડ સિંચાઈ ટાળો.
Harvesting & Yield	Days to maturity: Know crop-specific maturity duration. Enjoy plant-less eating and market timing. Monitor regularly for optimal harvest. Harvest: Harvest at peak quality. Pick every alternate day. Monitor pest development. Harvest when pods are 5-7 inches long and tender.			પરિપક્વતાના દિવસો: પાક-વિશિષ્ટ પરિપક્વતા અવધિ જાણો. ફળની સ્થિતિ અને બજાર તૈયારી માટે નજર રાખો. ઇષ્ટતમ લણણી માટે નિયમિત તપાસ કરો. લણણી: ટોચની ગુણવત્તાએ લણણી કરો. દર બીજા દિવસે પસંદ કરો. જંતુઓના વિકાસનું નિરીક્ષણ કરો. શીંગો 5-7 ઇંચ લાંબી અને કોમળ હોય ત્યારે લણણી કરો.		ಕ